

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben hához hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám: 300.
Kéziratok nem adtuk vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Allásközvetítés.

Ha az ember figyelemmel olvassa a napi események leggazdagabb rovatát: a bűn krónikáját, hamar rájön, hogy a dusakra, a milliomosokra, a bőségben élő emberekre nem leselkedik annyi mindenféle fajtájú és szerzésű haramia, mint a szegény emberekre, a kispénzülekre, sőt nyomorgókra. Aminek nem az az egyetlen és nem is az a komoly magyarázata, hogy szegény ember több van, mint gazdag ember, tehát sűrűbb a préda. Van ennél mélyebb magyarázat is. Es ez az, hogy a szegény, a küzködő, az esengő ember egyrészt a módtalansága miatt védtelenebb, másrészt a lelki állapota miatt hiszékenyebb, tehát kiszolgáltatottabb és megejtettebb, mint az, akinek bőven van mit féltetnie, tehát van miért aggodalmasabbnak, óvatosabbnak és vigyázóbbnak is lennie. A gazdag ember begombolkozik, mert van miért vigyáznia a bugyellárisára, a szegénynek, ha van is talán kabátja, amit begombolhatna, ha meleget fúj rá egy ügyes svihák, bizony tisztán a garaskái miatt nem is jut eszébe, hogy begombolja. Már pedig a gazembernek is az a munka kedvesebb, ami komótosabb és a ritka forintnál jobb szereti a sűrű garast.

Nem tudom, csináltak-e a hatóságok olyan statisztikát, amely a szociális helyzetük szerint csoportosítja a különböző szédelgések és becsapások — áldozatait.

Ha csináltak, akkor bizonyára kiderült, ha csinálnának, okvetlenül kiderülne, hogy ennek a statisztikának a legnagyobb tételét a megélhetés megrekedettjei, az állás nélküli emberek szolgáltatják, akik kétségbeesetten keresik a menekülést ebből a sorvasztó fogságából a balszerencsének. Ezek a szegény emberek a pusztulás fojtó levegőjében élnek, tespedve remény és csüggedés között. A napaluknak nincs munkája, az éjszakájuknak nincs pihenése, azt sötétté, ezt álmatlanná teszi a gond és a kétségbeesés.

Az ilyen embernél könnyebb és biztosabb prédája nincs a ravaszágnak és a gonosz spekulációnak. Aki azzal jön hozzá, hogy munkát és kenyeret ad neki, az a megváltás köntösében áll előtte és a legáhitottabb reménység követe. Van-e, aminek

szívesebben hiszünk és örömezzünk, mint a jóreménységnek? Nem adja-e oda az ilyen szerencsétlen ember készséggel még a mai kenyérré való utolsó maradék garasát is abban a megváltó tudatban, hogy holnap már állandó kenyere lesz? És fájdalom, van-e természetesebb, mint az, hogy az élelmes bűn a lelkiállapotnak erre a talajára ráveti magát és busásan arat rajta? Micsoda hatalmas intézményt lehetne állítani az állás nélküli emberek segítségére abból a pénzből, amelyet a szerencsétlenek haramiái: a kaució sikkasztók, a kijárással és közvetítéssel szédelgők tőlük már kizsebeltek!

Folyton kerülnek a rendőrség kezébe ilyen „állásközvetítők”, akik már kikerülve a börtönből, edzett üzleti érzékkel újra csak ezt a mesterséget találják legérdemesebb foglalkozásnak. Az ő tapasztalataikban megbízhatunk. Ez a mesterség csakugyan kiadós, különben nem üznék olyan rengeteg sokan és ő se ragaszkodnék hozzá minden tömlőcön keresztül.

De éppen ezért fontos és sürgős kötelesség, hogy ennek a banditamesterségnek törvény és hatóság megcsökkentse a keletét. A törvény a megtorlásnak drákói erejével, a hatóság pedig az álláskereső intézményes megvédésével és támogatásával. Szervezni kell valahogyan az állásközvetítést, ahogyan szervezték a munkaközvetítést. Valamennyi álláskereső semmiféle intézmény nem helyezhet el, de megoltalmazhatja legalább őket azoktól a haramiáktól, akik próbálkozásai védtelen útjain rájuk leselkednek.

A Katholikus népszövetség és március 15-ike.

— Saját tudósítónktól. —

A palánkai Kath. népszövetség vasárnap népes értekezletet tartott. A nagy gyűlésterem zsúfolásig megtelt. A közönség zúgó helyesléssel fogadta el a szónok azon indítványát, hogy a katolikus autonómia késelelem nélkül létesítsék.

Ohajtandónak tartja az értekezlet azt is, hogy a püspöki kar vezetésével a kath. sajtó minél hatalmasabbá tétessék, s különösen egy német kétfilés napilap indítását meg.

Végül elhatározták, hogy a kath. népszövetség impozáns módon ünnepelje meg március 15-ét. Meg kell mutatni, hogy a katolikusok nemcsak jó katolikusok, ha-

nem jó hazafiak is akarnak lenni; be kell bizonyítani, hogy minél jobb katolikus valaki, annál jobb hazafi is.

Ezen ünneplésben résztvesznek összes katolikus testvérszervezeteink is. Hasztalanul nézett ránk gyanakodva az intelligencia, megmutatjuk, hogy jó példával járunk elő és ezzel kényszerítjük őt a hozzánk leendő őszinte csatlakozásra.

Bácsmegyei gazdasági egyesület küldöttsége a miniszternél.

Günther Ferencz, ügyvezető igazgató vezetésével ma a bácsmegyei gazdasági egyesületnek nagyszámú küldöttsége tisztelt Darányi földművelésügyi miniszternél. A miniszter a küldöttséget a képviselőházban fogadta, hol számos megyei képviselő is csatlakozott hozzájuk.

A küldöttség vezetője ékes szavakban fejtegette az egyesület érdemeit és működését, továbbá azon nemes célt, melynek megvalósítását feladataul tűzte ki, s végül a kebelében megalakult mezőgazdasági gépszövetkezet céljaira segélyt kért.

A miniszter válaszában elismeréssel adózott az egyesület működése és az általa már eddig is elért eredmények iránt s kegyes szavakban a legmesszebbmenő jóindulatáról biztosította és az anyagi támogatást is megígérte. A küldöttség a minisztert zajoson megéljenezte.

Nyomor Budapesten.

— Bojkottált bérházak. —

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, február 15.

Budapesten a legújabb kimutatások szerint 85.000 lakásban 365.000 ember lakott, vagyis átlag véve négy ember jutna egy szobába. De nem így van az. Nagyon sok olyan egy szobás lakás van, ahol csak egy vagy két ember lakik éjjel is meg nappal is, mert van Budapesten körülbelül 35.000 olyan ember, aki csak éjszakára megy a szállására, míg nappal hol munkában van, hol meg a koresmában veri el a pénzét. 23.000 embernek meg van a műhelyben és irodában az éjjeli szállása. 77.000 ember meg olyan szobákban szokta az éjjelt tölteni, ahol néha 20 ember alszik együtt. Van még úgy 6000 ember, aki nem is ágyban alszik, hanem a földön, folyosók sarkaiban, az utcai csatornáknak, sőt találtak már egy olyan embert is, aki egy disznóólban tartózkodott, a moslékkal táplálkozott, sőt egyszer hat embert találtak egy klozetban, ahol a földön egymás mellett aludtak. Az ember megbor-zad, mikor hallja, hogy 7 ember alszik egy ágyban, köztük egy gyermekégyes nő, felnőtt férfiak, gyermekek vegyesen.

S mi történik most? Szombaton több budapesti háziur felmondott a lakóknak május elsejére. Epen olyan emberek válnak majd hajléktalanokká, akik majd a fentebbi számokat még növelni fogják. Csupa munkás család fog hajléktalanná válni csak azért, hogy a háziuraknak minél több hasznuk

építésével, a pályázat mellőzésével, Nagy Ferenc, szabadkai építész bizta meg.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Dömötör Győző zombori kir. törvényszéki joggyakornokot a zombori kir. járásbíróhoz jegyzővé nevezte ki.

— **Felülfizetések.** A Szabadkai Keresztény Szocialista Egylet által a f. hó 14-én rendezett társas vacsora alkalmával a következők voltak szívesek felülfizetni: Abracsics Mihály — 80, dr. Biró Károly 180, Bukovits József 1, Csatalinacz Mátyás — 80, Dittján István 80, Jeszenovich János 80, dr. Lipozencsich Lázár 280, dr. Mamuzsich Bódog — 80, Mamuzsich Benedek 180, Petres János — 80, Raich Balázs 180, Rajcsics Mihály 1, dr. Szudárovich Ferencz 80, Szkala István 80, dr. Veréb Gyula 180, Vermes Gyula (Zenta) 80, Vojnich N. 80, a mely szíveséget az egyesület vezetősége ez uton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **A bajai kath. Legényegylet** fennállásának husz éves évfordulója alkalmával f. hó 20. és 21. napján nagyszabású ünnepségeket rendez. 21-én d. u. 3 órakor az ipartestület nagytermében diszközgyűlés lesz, melyen az ünnepi beszédet Vojnich Dániel apát-plébános fogja tartani. Este 8 órakor a Bárány-Szálló nagytermében diszközgyűlést rendeznek táncmulatsággal egybekötve. Műsor: 1. Viharban; éneklő az egyleti férfiak. 2. Ünnepi óda, írta Nikl Jenő, szavalja Hunyadi László. 3. „Vereshaju“ című 3 felvonásos népszínmű. 4. Honfi induló, előadja az egyleti férfiak. Az előadásra jegyek előre válthatók Csermák Sándor, László Károly és Reháky György üzletében. A főpróba február 19-én este 8 órakor lesz, s 30 filléres belépőjeggyel megtekinthető.

— **A Magyar Asztaltársaság közgyűlése.** A magyar asztaltársaság március hó 7-dikén, délután 3 órakor tartja az idei alapszabályszerű, tisztújító közgyűlést.

— **Halálozás.** Kulhanek János városi zenész folyó évi február hó 16-án reggel 4 órakor életének 59-ik évében hosszas és kínos szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hűt tetemei folyó hó 17-én d. u. 3 órakor fogják a gyászházból (III. kör, Forrás-utca 571. szám) az ugynevezett zentai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor fog a szentgyörgyi templomban az Urnak bemutatni.

— **Helyreigazítás.** Mai számunk „Választmányi ülés a Függetlenségi Körben“ című hírében a függetlenségi kör báljának tiszta jövedelméről 137 korona 86 fillér lett szedve. A tiszta jövedelem azonban 1276 korona 86 fillér.

— **Keresztény kisiparosok tömörülése.** Népes értekezlet tartottak hétfőn este a budapesti keresztény szociális kisiparosok a Katholikus Népszövetség központi irodájának tanácskozó termében. Huszár Károly szerkesztő beszámol a szervezés eddigi munkálatairól; utal a közeli napokban lezajlott szociális iparos gyűlésre, mely nem akar más lenni, mint a kisiparosok megtevesztése. „Vesszen a kisipar“ ez a vörös jelszó. A szabad ipar, a rossz hitel és a könnyelműen rendelő közönség elleneségei a kisiparos osztálynak. Hitelszövetkezet, áruértékesítés legyen a kisiparos szervezkedés célja. A gyáriparosok már biztosították magukat a vörös terrorizmus ellen, s most a vörösök a kisipari műhelyekre vetik magukat. Lakatos Géza dr. a kisipar válságos helyzetét mutatta be a hallgatóságnak. Jelen volt az értekezleten dr. Ernst Sándor orsz. képviselő is. Az elhangzott beszédek során élénk eszmecsere fejlődött ki. A létesítendő szövetség ügye már nagyon előrehaladt stádiumban van. Az értekezleten az aláírási íveket már kiadták.

A ki érdeklődik, az írjon Budapest VIII. Szentkirályi-utca 28. II. 12. címre. Itt az idő hogy a vidék is megmozduljon már.

— **Árlejtési hirdetmény.** A szegedi magyar kir. állami építészeti hivatal a Szent-Hódmezővásárhelyi műút építéséhez szükséges kőanyagok, homok, tölgyfakerekvető beszerzésére és fuvarozására, valamint műtárgyak elbontására és újból építésére pályázatot hirdet. Pályázati határidő március 13. Az érdeklődők a polgármesteri hivatalban kaphatnak felvilágosítást.

— **Előléptetés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Dala Lajos újvidéki m. kir. fővámszedőt a VIII. fizetési osztályba léptette elő.

— **Sikkasztó szakszervezeti pénztárosok.** A nagybecskereki vas- és fémmunkások szakszervezetének pénztárosai Schneider Simon és Lámche Ferenc a szakszervezeti pénzekből 120 koronával nem tudtak elszámolni. A szervezet az esetről jelentést tett a csendőrségnél, amely megindította az eljárást.

— **A Petőfi-ház sorsjátéka.** Rövid egy hónap múlva, vagyis március hó 6-án zajlik le a Petőfi Társaság hatalmas mozgalmának, a Petőfi Ház javára rendezett sorsjátéknak utolsó aktsza — a húzás. A Társaság 76 000 korona értékű 2010 nyeremmennyel közte a 25 000 koronás főnyereménnyel hálálja meg a közönség áldozatkészségét, hogy a Petőfi-ház létesítési és fentartási költségeihez hozzájárul. A Petőfi diszkiadásból már eddig több mint 2000 darabot küldött a Társaság ajándékol mindazoknak, akik legalább 40 darab 1 koronás sorsjegyet megvettek vagy eladtak. Sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegyi irodában Budapest, IX., Boráros-tér 2. sz. azonkívül minden bankban és tőzsdében.

A cigány-kérdés. A borzalmas dani rablógylököség után ismét szőnyegre került a cigány-kérdés. Magyarországon, Európa szívében oly fekete folt a nomád cigányok ügye, mely nem engedhető meg, hogy továbbra is megmaradjon, már közbiztonsági tekintetből sem. A törvényszéki és esküdtészi büntető tárgyalások 70 százaléka cigányok garázdálkodásával foglalkozik. Ezer és egyféle módon próbálkozott már a hatóság valamit tenni a cigányok civilizálása érdekében, de mindezek egy se vált be. Most Joanovics Sándor, a cigányügy kormánybiztosa az összes törvényhatóságoknak 150 kérdőpontból álló felhívást küldött, mely pontok a cigányélet minden fázisát felölelik. A törvényhatóságok e kérdőpontokat megküldik a főszolgabíráknak, kik az egyes kérdésekre hivatva vannak bő és felölelő felvilágosítást adni. Az ily módon összegyűlt adatok alapján vélik a helyes megoldás elérhetőségét.

UJDONSÁG! MOST JELENT MEG!

Lányi Ernő 53 magyar dal és népdal énekre és zongorára zsebkönyvben ára kötve 2 korona.

Cimbalmozók Dalkönyve. Magyar dalok és népdalok gyűjteménye **Krudý Andortól** zsebkönyvben ára 2 korona.

Kosztolányi versek Lányi Ernő zenéjével három dal énekre és zongorára ára 3 korona.

Kaphatók:

HEUMANN MOR

könyv- és zenemű-kereskedésben

SZABADKÁN, FÖTÉR.

A legújabb zeneművekből és szépirodalmi munkák ujdonságaiból állandóan nagy raktár.

SZINHÁZ.

M ű s o r:

Szerda. Filharmonikusok hangversenye. Csütörtök: Izrael.

REGÉNY.

A KÖZÖNSÉGES EMBER. 15

Vigjálték, 3 felvonásban.

Piroska: (Olvas)

Mintha szent sugallat szállna meg.

Mely kőszetet kitaráni lelkemet.

Es mégis némák ajkaim.

Mert szíved megérti szívemet.

Erdély: Elolvasta?

Piroska: Igen.

Erdély: Kérem, olvassa el még egyszer.

Piroska: Oh! Ezt én könyv nélkül is tudom.

Erdély: Mondja el, kérem.

Piroska: (Beszél.)

Mintha szent sugallat szállna

Mely kőszetet kitaráni lelkemet.

Es mégis némák ajkaim.

Mert szíved megérti szívemet.

Erdély: Oh, ha én is elmondhatnám ezeket a szavakat.

Piroska: Es miért ne mondhatná el?

Erdély: Elmondhatnám, ha szabad lenne.

Piroska: Es miért ne lenne szabad?

Erdély: Mintha szent sugallat szállna meg

Piroska: Lássá, hogy szabad. Folytassa csak.

Erdély:

Mintha szent sugallat szállna meg

Mely kőszetet kitaráni lelkemet.

Piroska: Folytassa, folytassa.

Erdély: Nem, amit elakartam mondani, már elmondtam.

Piroska: Es mit akart elmondani?

Erdély: Csak ennyit.

Piroska: Es kinek?

Erdély: Onnek.

Piroska: Nekem?

Erdély: Nincs gondom, semmi sem bánt, és lássa, még sem találok szavakat. De néhez is találni; nekem legalább nehéz.

Piroska: Mindinkább nem értem.

Erdély: Ebben rejlik minden nehézség. Szeretném, ha megakarna érteni, anélkül, hogy beszélnem kellene. Ha felmentene, hogy elmondjam, mert nem értek hozzá.

Piroska: Ha felmentem attól, hogy elmondja? Jól van, hát fölmentem.

Erdély: Ne, ne; nem óhajtok, hogy fölmentsen. Láthatja, hogy nagy zavarban vagyok; azt sem tudom, hogy mit óhajtok, vagy mit nem óhajtok.

Piroska: Nem tudja, hogy mit óhajtok?

Erdély: Igen, tudom, hogy mit óhajtok,

de... lássa, egyre nagyobb zavarba esem, egyre kevésbé tudom, hogy mit is akarok. Nincs bátorságom, hogy őszintén beszéljek és ha volna...

Piroska: En csak őszintén szoktam beszélni.

Erdély: Igen, ezt megtudtam már.

Oszintén bevallotta, hogy szereti Erdélyt.

Piroska: Ezt nem vallottam be.

Erdély: De igen. Es ha nem is vallotta volna be, mégis észrevettem volna.

Piroska: No, és ha csakugyan szeretném?

Erdély: Akkor csak bátorságra volna szükségem, hogy, hogy...

Piroska: Bátorságra? Onnek?

Erdély: Igen, mert... de elszántam

magam az őszinteségre; mert szeretem magát Piroska. Nem találtam szép szavakat érzelmeim bevallására; nem jönnek az ajkaimra. Nem találtam illő módot, mert nem bírok érzelegni. Kérem, bocsásson meg, hogy ilyen szárazon, egyszerűen vallottam meg szerelmemet.

Piroska: De, uram...

Erdély: Ime, már is számon, báncsa, hogy beszéltem, tetszetős szavak nélkül; félek, hogy elhamarkodtam; félek...

Piroska: Nagyon meglepett.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

E. Lőcs. A bunyevác népfüzetek kőszon vannak, holnap expedálódnak a központba.

SZABADKAVIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

SZABADKA, KOSSUTH-UTCA, SAJÁT HÁZBAN. Bejárta a főkapun.

Elfogad betéteket takarékbetét könyvecskére és folyószámlára méltányos kamatozás mellett. (A betétkamatadót az intézet sajátjából fizeti.)

Leszámitol váltókat jutányos kamatlábal. 698-28-18

legyen, azaz nem a háziurak itt a zsarolók, hanem azok a bérlők, akik nap-nap után hirdetik a zsidó lapokban: keresek megvételre, esetleg bérbeadásra fővárosi bérházat. A holdog pesti háztulajdonosok persze kapnak alkalmon s kiadják házukat egy embernek bérbé, aki azután albérletbe adja ki a házat. Nagyon természetes, hogy az új magyarok kapnak az alkalmon s bérelnek anynyit, amennyit csak lehet. Valami Schwarz nevű pénzszekrény tulajdonos ily módon állítólag 50-nél több bérházat bérel. Vannak házbérlő szövetkezetek is. Pl. Laufer Bernát és Társa. A háztulajdonos kiadja a házat főbérletbe s nem törődik többet a házzal, gondolván magában: minék boszankodjam és vesződjem a lakókkal. A legtöbb lakó ugyanis munkás-ember lévén, nem fizetheti ki a házbért az évnegyedkor, hanem késik mindig egy pár napot. Ugy látszik, ez a csekély „kellemetlenség” nem tetszik a háztulajdonosoknak s azért adják bérbé az egész házat egy embernek. A főbérlet persze előveszi az ugynevezett házbéruzsora srófot s igyekszik minél nagyobb hasznot húzni így be akarják hozni azt, hogy lakók ne negyedévenként fizessék a házbért, hanem minden héten s ha szombaton nem fizet, akkor másnap már kint lesz a lakó az utcán, a házbérelket meg felemelik.

A lakók azonban nem így gondolkoznak. Hogy is volna az lehetséges, hogy az a munkás szombaton tudja a házbért megfizetni, mikor négy hónap alatt is alig tudja nagy keservén összekuporgatni? Az összes lakók egy-egy házban összefogtak s kimondták a bojkottot az ilyen házakra. Teleragasztották ezeket a házakat plakátokkal, melyeken a közönségnek tudtára adják, hogy a házakat kerülje, abban lakást ne béreljen. Ezen bojkottált házak közül különösen öt érdemel nagyobb figyelmet, különösen azért, mert mind olyan munkás bércaszárnya, s majdnem mindegyiknek a kapuján ott ékeskedett a kis ódudán ez a felírás: itt egy tiszta ágy kiadó.

A bojkottnak meg is van a maga eredménye; a háziurak kezdenek tárgyalni a főbérlettel a szerződés felbontása céljából. Vasárnap délután egész csoportok gyülekeztek ezen bojkottált házak előtt. Az emberek szánalommal beszéltek a szerencsétlen lakókról, míg voltak olyanok is, akik kinevették az egész dolgot.

Az Alsó Erdősor 18. sz. alatt levő ház egy özvegyasszonyé, aki úgy szokott a munkásokról beszélni, hogy azok rongy emberek. Ezt a három emeletes bércaszárnyát is egy főbérlet vette kezelésbe. Mintegy 6000 koronával többet akart nyerni a bérbérelten, s azért emelte az összes lakók házbéreltét. Ezt a házat szombat este egy 600 főből álló tömeg megtámadta s alaposan megrongálta.

A Tisza Kálmán-téren is bojkottáltak egy három emeletes bércaszárnyát, ahol 37 lakás van. Hány ember lakhat itt?

A Nefelejts-utca 24. szám alatti házban az összes lakóknak felemelték a házbért 80—200 koronával. Ugyanebben az utcában az 55. szám alatti 3 emeletes bércaszárnyában Dr. Hegyi Alfrédné minden indok nélkül felmondott az összes lakóknak. 30—40 lakás van itt. E ház összes ablakai piros és kék cédulákkal vannak teleragasztva.

A Hernád-utca 30. sz. alatt is 60—75 százalékkal emelték a bért. 50 lakás van e házban. Hány ember lehet itt tető alatt? Itt még le is rajzolták az uzsorás háziurat.

Itt is, mint mindenütt, nemcsak az utcai, hanem az udvari ablakok is tele vannak ragasztva plakátokkal, sőt a bojkottált házak környékén még hirdető oszlopokra, ajtókra,

s falakra is ragasztottak plakátokat a szerencsétlen lakók. Hogy a bojkott a lakók győzelmével fog végződni, az még nem bizonyos. Szívvel kell kívánnunk, hogy kudarcot valljanak a lelketlen uzsorások. Mi pedig, akik nem vagyunk abban a szerencsétlen helyzetben, hogy bojkottálhassuk házi urunkat, amit nem is kívánnunk, azt az üdvös tanulságot merithetjük a lakásbojkottból; egységben az erő, egy ember nem tehetett volna az uzsorás ellen semmit. „A munkás rongy ember” mondta azelőtt az egyik házi asszony, s most, amint ott a lakók maguk mondták a kérdezősködőknek: „megmutattuk, hogy azok a munkások mégis csak tehetnek valamit, mert összetartanak.”

Mindenki sok boszuságnak veszi elejét, ha irodai szükségletét tölem veszi, mert nálam a legjobb minőségű **üzleti könyvek,** másoló könyvek, másoló gépek, **bevásárlási könyvecskék,** író- és levélpapírosok, borítékok, számla és levélrendező, író és másoló tenták stb. irodai szerek **olcsón beszerezhetők.**

Előfizetéseket bel- és külföldi hírlapokra, folyóiratokra és divatlapokra elfogadok, azokat pontosan házhoz is szállítom.

Krécsi A. Nándor

könyv- és papírkereskedése, könyvtárszerve Szabadkán, Kiskápolnával szemben. — Villamos megállóhely.

Kossuth Ferenc azt üzenté . . .

— Erkölcsünk védelme. —

Kossuth becsületes rendelete megérkezett a vasuti állomásokra. A sajtópiszkok nem fognak már ott diszelegni az állomás ujságtartóin. Odakerülnek, ahová valók. Eléget rontották már meg a közszellemet, a közérköcsöket. Az erkölcsi piszkokért, a sajtó örök gyalázatáért, az erkölcsrontó aljasságokért lekésedő 5 drb. kiesapott nagyváradi diák élő tanubizonyosságai annak, hogy mi esoda rombolást vitt végbe a Szomori Dezsők piszkoktolla népiünk, közönségünk erkölcsi világában. A vasut volt ezen szemétdombi növényzetnek telepe. Ott diszelegtek szabadon a keresztény erkölcsünket pusztító nadragulyák. Sehol anyi piszkok és szenny nem volt látható, mint a vasuti állomásokon. Az embernek valósággal szóharcot kellett vívni, míg egy tisztességes könyvhöz hozzá jutott. Az ujságok közül meg a keresztény világnézet képviselői teljesen hiányoztak. — „Alkotmány”-t szinte kegyelemből tartottak; „Uj Lap”-ot még áldozat árán sem lehet találni. A zsidó szellemű sajtó korlátlan hatalommal uralkodik még most.

Hála Istennek! kezdünk mégis észretérni. A tisztességes keresztény erkölcsi világnézetet pusztító sajtóféreg az állomás árusítótartóiról lekerülnek. Kitéltva vannak névszerint: Népszava, Píribusz, Kis élelap Detektív történetek, Buffalo Bill, Magyar Figaró, Nick Carter, Noblabuny és a Pornographia könyvalakban megjelent szemetei.

A kormánynak azonban itt nem szabad megállania.

Ki a magyar, tiszta erkölcs megrontóival a trafikokból, ujságárúsító boltokból, színházakból, a magyar szellemet és keresztény erkölcsöket pusztító sajtónak nincs létjoga. Aláássza a nemzeti társadalom alapjait, elpusztítja népiünket, kihamvasztja a családi tűzhelyeket.

Ne skrupulizáljunk, hogy mit értünk pornografikus iratok alatt?

Minden keresztény erkölcsi magyar embernek ezt egy olvasott sorból meg kell értenie!

Hivatalos közegeinkről pedig szeretjük hinni, hogy keresztény gondolkodású és tiszta vértű magyar emberek!

Járjanak tehát el kiméletlenül, kegyetlenül!

Pozsony átirata Szabadkához.

Szabadkához megérkezett Pozsony átirata a pornografia ellen. A törvényhatósági bizottság az átiratot legközelebbi közgyűlésén tárgyalja, épen ezért leközöljük az átirat tartalmát;

„Míg egyfelől serdülő ifjuságunk lelkében lassu mérgezési folyamat gyanánt pusztít a pornografia és a detektív regény, másfelől az ujságolvasó közönség hazafias érzelmeivel napról-napra cédá játékokt őrnek az osztrák sajtó magyarellenes organumai.

A pornografiával és a detektív regény-nyel szemben tehetetlen a család és az iskola, mert ez a veszedelmes ellenség irodalmi alárcot ölt és ugy bitorolja a sajtószabadságot, a magyargyűlöletet hirdető lapoknak az országba való özönlését tehetetlenül kel néznünk, mert igen sok olynemű sajtótermék még háborítatlanul élvezzi a postai szállítást kedvezményét.

F. évi január hó 7-én és folytatólag 8 án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésünkön e kérdéssel foglalkozván annak belátására jutottunk, hogy az irodalmi métey ellen a kormányhatalom vaskezére van szükség, amely korbáccsal veri ki a pornografiát és detektív regényt az irodalom csarnokából és megtagadja a m. kir. posta szolgáltatást a magyar gyűlöletben tobzódló bérlapoktól.

Azzal a kérelemmel járulunk tehát Nagyméltóságod, mint a m. kir. kormány elnöke elé;

Méltóztassék megfelelő kormányintézkedéseket tenni az iránt, hogy az erkölcs és szellemrontó detektív regények, valamint a pornografia irodalom termékeinek elárúsítása, nyilvános kifüggesztése eltiltassék s az ilyen művek szerzői, kiadói és elárúsítóira a törvény legkiméletlenebb szigora alkalmaztassék;

továbbá, hogy a magyargyalázó külföldi lapoktól nevezetesen a Kronen-Zeitung-tól és „Neue-Zeitung”-tól a postai szállítást kedvezménye megvonassék.

HIREK.

— **A gazdag Bácska.** Nem új dolog, hogy Bácsvármegye gazdag megye hírében áll. Ezt különösen akkor van alkalmuk a bácskaiaknak hallani, ha a kormánytól valamire segélyt kérnek. Lapunk más helyén jeleztük, hogy a bácsmegyei gazdasági egyesület küldöttsége ma tiszteltget a földmívelésügyi miniszternél s töle anyagi támogatást is kért. A miniszter, ki barátságosan fogadta a küldöttséget, a hivatalos aktus után jókedvűen beszédbe bocsájtkozott a küldöttség tagjaival, s a többek közt ezt mondta: „Bácska olyan gazdag, hogy ott nincs is szegény ember”, majd ezt mondta: „Bácskában a koldus is jobban él, mint felvidéken a községi bíró”. De azért megígérte az anyagi támogatást is.

— **A tanítók kerti illetménye.** A városi hatóság beszüntette a tanítóknak járó kerti illetményt, ami ellen a tanítók felebbezést nyújtottak be. A tanítók felebbezésének a miniszter helyt adott s utasította a tanácsot a lakbérilletmény kifizetésére.

— **A nagyfényi templom építése.** Az érseki hatóság a nagyfényi templom

Szabadkán Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság.

Központi telep: SZEGEDI SZŐLŐK. Telefon 108.

Városi üzlet: RUDICS-UTCA 11. Telefon 422.

A n. é. közönség kényelmére Rudics utca 11. sz. alatt városi üzletet létesítettünk, ahol minden a világitást és erőátvitelt érintő ügyek elintéztetnek.

Készítünk: Világítási berendezéseket pontos és szakszerű kivitelben, olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Erőátviteli berendezéseket forgó áramu motorokkal, melyeknek táplálása nem költségesebb bármely más üzennél.

Raktáron tartunk: Modern esillárokat, főzőedényeket, (teafőző, kávéfőző, vízmelegítő, tejmelegítő, főzőlapok, vasalók, hajsütővasmelegítő, szivargyújtó stb.) motorokat és mindennemű elektrotechnikai cikkeket.

Ugy a motorok mint a főzőedények a városi üzletben megtekinthetők.

Vágott füzifa.

Kétéves gyertyán, szil és bükk vegyítve, métermázsánként 1 forint 10 krajcár. — 500 kilogramm vételnél házhoz szállítva.

Telefon 305.

724-10-4

Tisztelettel

Frank Sándor.

LANDAU GÉZA

táncitanár

TÁNCINTÉZETÉBEN

a Katholikus Legényegylet disztermében

március hó 1-én nyílik meg a két óra terjedő

Élit Tánckurzus,

melyen kizárólag az előkelő családok gyermekei vehetnek részt.

Beiratkozások és bővebb felvilágosítás végett szívesen teszem tiszteletem kívánatra a háznál is. (Cím: Petőfi utca 63. szám.)

Szülővárosom előkelő közönségének szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Landau Géza,

táncitanár.

728-4-3

Színházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon“ kávéházban.

Egy alig használt

FEDETT KOCSI

azonnal eladó

olcsó árért, szabad kézből
Klemm Mátyásnál, Bajmokon.

725-3-3

241/1909. sz.

733-2-1

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. városi tanácsa közhírré teszi, hogy a városi közbiztonság érdekében levágott állatok vérének felfogása és felhasználására nézve folyó évi február hó 23. napján d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztályában nyilvános árverés fog tartatni a következő feltételek mellett:

1. Ovadékképen 100 kor. teendő le.
2. Kikiáltási ár, minden nagy és kis állat vére után 1 fillér.
3. A kizárólagos jog 10 év.
4. A vér felfogásához szükségelt edényeket vállalkozó tartozik saját költségén beszerezni és a munkálatokat alkalmazottjaival végeztetni.

Egyéb feltételek a gazdasági ügyosztályban tudhatók meg.

A városi tanács.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán.

Pályázat.

A szabadkai községi iskolaszék egy férfi-tanítói állomásra — 1909. évi február 28-ig tartó határidővel — pályázatot hirdet. Illetmények: egyezerkettőszázötven korona évi fizetés hónaponkénti, négyszázhusz korona évi lakáspénz negyedévenkénti, huszonnégy korona évi szerelvény- és írószerátalány félévenkénti előleges részletekben és az 1907. évi XXVII. t.-c. 3. §-ában megállapított korpótlék.

A kellőképen bélyegezett kérvények születési anyakönyvi kivonattal, tanítói oklevéllel, szolgálati, erkölcsi és honossági bizonyítványokkal szerelendőek és a községi iskolaszékre címzendők.

732-1-1

Kiadó lakás.

2 szoba, szobának alkalmas nagy folyosóval, villanyvilágítással és megfelelő mellékhelyiségekkel. Teljesen különálló udvari lakás! Ugyanott egy udvari szoba konyhával házmesteri teendővel.

Mindkettő május 1-én elfoglalható

Cím a kiadóhivatalban. 734-5-1

Lapunk kiadóhivatalában kapható regények:

KLEOPATRA.

FRANCIA REGÉNY.

Írta: HENRI GRÉVILLE.
Fordította: DUGOVICH IMRE.
Ára 60 fillér. Bolti ára 80 fillér.

A FALU SZÉPE.

ANGOL REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

Írta: M. B. CROKER.
Fordította: DUGOVICH IMRE.
Ára a két kötetnek 1 korona.
Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

Az Antikrisztus Csodája.

Ára a két kötetnek 1 korona.

Írta: LAGERLÖF ZELMA.
Német eredetiből fordította:
KÖRMÖCZY ERNŐ.

Bolti ára 1 kor. 20 fillér.

HÁREMNO.

Bácskai tárgyú regény. Írta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA

Sastavio Blaž Raić. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

ili Duše Hrana u molitvama i pisama za kršćane katolike.

LAUDATE DOMINUM.

Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjuság számára. — Összeállította Kersch Mihály.
Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK.

Írta HIRSCH AGOSTON, fordította Körmöczy Ernő. — Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO.

Mi a valóság a sok hazugság között? Írta Petrányi Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK.

Ára 20 fillér.

Írta P. HUCH. Fordította Körmöczy Ernő.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.

Kétszólamú egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT.

KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÖPIRAT. Írta Fröhvirth Mátyás. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS.

POLITIKAI RÖPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISJÁRATÁS.

Böhözet 4 felvonásban. Írta HASZL GUIDO. Szabadon átdolgozta KERSCH MIHÁLY. Ára 1 kor.